Leer Vraag Ontmoet Lees Doe

Het Persoonlijk Keuzebudget (PKB)

Informatie voor werknemers

Sept. 2026

de Bibliotheek

Een moderne cao

In de cao openbare bibliotheken 2026-2028 (cao OB) vind je het Persoonlijk Keuzebudget (PKB). Via het PKB kan jij een deel van de arbeidsvoorwaarden flexibel inzetten voor jouw eigen wensen en behoeften. Dat heeft ook een fiscaal voordeel. De moeite van het onderzoeken waard!

Het PKB is een zogenaamde cafetariaregeling. Dat houdt in dat je belast loon of de jaarlijkse bovenwettelijke vakantie-uren fiscaal vriendelijk kunt uitruilen voor iets anders.

De cao OB onderscheidt tijd- en gelddoelen. Je kunt één of meer bronnen inzetten voor meerdere tijd- en gelddoelen tegelijk. Je kunt alleen de rechten die ontstaan in een kalenderjaar inzetten als bron in datzelfde jaar. Tegoeden uit vorige jaren kunnen niet worden ingezet.

Wat kun je uitruilen?

Doelen

- **Vakantie-uren**
  Maximaal 36 extra vakantie-uren bij een voltijd dienstverband (naar rato bij een deeltijd dienstverband).
- **Reiskostenvergoeding**
  Een aanvullende onbelaste reiskostenvergoeding.
  Zie ook artikel 3 lid 4 van Hoofdstuk 5 en artikel 3 lid 2 eerste streepje van Hoofdstuk 6 van de cao OB.
- **Aanschaf fiets**
  Maximaal eens per drie jaar een onbelaste vergoeding voor de aanschaf van een fiets tot een maximum van € 600 (inclusief btw).
  Zie ook artikel 1 lid 4 van Hoofdstuk 5 en artikel 3 lid 2 tweede streepje van Hoofdstuk 6 van de cao OB.
- **Contributie vakbond**
  De contributie voor het lidmaatschap van een vakbond.
- **Kosten voor opleiding en ontwikkeling**
  Bijvoorbeeld: cursussen, congressen, loopbaan coaching en vakliteratuur, voor zover deze opleiding en ontwikkeling voldoet aan de fiscale voorwaarden voor zakelijke opleidingen. Daarvan is sprake bij een congres voor het onderhouden en verbeteren van kennis en vaardigheden die je nodig hebt om je werk te kunnen blijven doen. Ook een opleiding die gericht is op het vervullen van een wensberoep in de toekomst is in principe zakelijk. Een hobbymatige cursus, zoals een cursus schilderen, is in principe geen zakelijke opleiding en kan dus niet worden aangeschaft uit de PKB-regeling.
- **Vitaliteitsdoelen**
  Vitaliteitsdoelen in de brede zin van het woord, zoals (bedrijfs-) fitness, abonnementen bij een sportvereniging, yoga, tot een maximumbedrag van € 100 (inclusief btw) per jaar.
- **Pensioenadvies**
  Kosten voor eenmalig persoonlijk pensioenadvies tot een maximumbedrag van € 200 (inclusief btw). Met de inwerkingtreding van de Wet toekomst pensioenen per 1 juli 2023 zijn pensioenuitvoerders verplicht deelnemers te begeleiden bij hun pensioenkeuzes. De Belastingdienst vindt dat (aanvullend) persoonlijk pensioenadvies belast loon is. De kosten van zo'n adviesgesprek kun je betalen uit het PKB.

Bronnen

- Het maandelijks brutosalaris.
  Het ruilen van loon is alleen mogelijk voor het deel van het loon dat uitstijgt boven het minimumuurloon, zoals opgenomen in artikel 8 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag (WML). Wat dit voor jou is, staat op je loonstrook.
- De jaarlijkse bovenwettelijke vakantie-uren.
- De bruto vakantietoeslag.
- De bruto eindejaarsuitkering.
- De bruto onregelmatigheidstoeslag.
- De bruto mobiliteitstoeslag.
- De bruto arbeidsmarkttoeslag.

Toelichting extra vakantie-uren

Als werknemer heb je elk jaar recht op vakantie-uren. Jouw recht is tenminste viermaal de overeengekomen arbeidsduur per week. Dit is het in de wet vastgelegde recht op vakantie. Dat bouw je op over ieder jaar waarin je recht op loon hebt gehad. In bijzondere omstandigheden, zoals een periode van onbetaald verlof, bouw je geen vakantie-uren op. Alle extra vakantie-uren zijn bovenwettelijk. Uit de cao OB volgt dat je bij een voltijd dienstverband recht hebt op 36 bovenwettelijke vakantie-uren per jaar (180 uur minus 144 uur).

De waarde van een uur is je bruto maandsalaris gedeeld door 156.

Per jaar kun je maximaal 36 uren (= 5 dagen van 7,2 uur per dag) extra vakantie kopen.
Bij een volledig dienstverband is dat 5 x 7,2 = 36 extra vakantie-uren.
Bij een deeltijd dienstverband is de berekening naar evenredigheid van je arbeidsduur. Bij een dienstverband van bijvoorbeeld 0,6 fte is dat 3 x 7,2 = 21,6 extra vakantie-uren.

Door de koop van extra vakantie-uren, met als bron bijvoorbeeld je bruto maandsalaris, wordt dat maandsalaris in geld lager. Tegenover de verlaging staat een belastingvrij recht op extra vakantie. Bij het opnemen van de extra vakantie-uren ontvang je salaris. Op dat salaris houdt je werkgever de gebruikelijke loonheffingen in.

Werken in deeltijd

Let op: heb je een deeltijd dienstverband? Dan vindt de berekening van de in de PKB-regeling genoemde uren, dagen en bedragen plaats naar evenredigheid van de omvang van je dienstverband in verhouding tot een voltijd dienstverband.

Keuzemogelijkheden PKB

Binnen de PKB-regeling uit de cao OB heb je veel keuze-mogelijkheden. Die zijn hieronder omschreven.

Kiezen om bepaalde bronnen op te nemen in het PKB

Meedoen aan de PKB-regeling hoeft niet. Je kiest zelf of je wel of niet meedoet met de PKB-regeling. Als je meedoet, kies je één of meer bronnen om op te nemen in het PKB. Een voorbeeld van twee bronnen is het gebruiken van een deel van het maandelijks brutosalaris en de bruto vakantietoeslag.

Kiezen om bepaalde doelen uit te ruilen uit het PKB

Je kiest ook zelf om het PKB uit te ruilen tegen bepaalde doelen. Je arbeidsvoorwaarden worden daardoor flexibeler.
Je ruilt bijvoorbeeld brutoloon uit voor de aanschaf van een fiets. Daarnaast realiseer je een fiscaal voordeel omdat je het bruto PKB uitruilt voor een belastingvrije vergoeding. Je bespaart de loonheffingen over het uitgeruilde PKB.

Als je besluit om je PKB niet in te zetten voor een bepaald doel, dan is het PKB niet weg. Het is namelijk jouw geld. Je werkgever betaalt het PKB dat aan het einde van het kalenderjaar resteert aan je uit als brutoloon.
Let op: door het opnemen van de vakantietoeslag in het PKB is in ieder geval het gevolg dat het vakantiegeld niet in mei, maar - bij niet besteding van het PKB - aan het einde van het kalenderjaar wordt betaald. Daarmee betaal je later belasting over het vakantiegeld.

Afwijken van de regeling

Mogelijk heeft je werkgever een eigen PKB-regeling. Dat vind je in de arbeidsvoorwaardenregelingen van je werkgever of kun je navragen bij HR.

Je hebt recht op toepassing van de PKB-regeling uit de cao OB. Volgens de cao OB mag jouw werkgever met instemming van de ondernemingsraad (or) of personeelsvertegenwoordiging (pvt) afwijken van die PKB-regeling. De PKB-regeling voor de eigen organisatie gaat voor op de PKB-regeling uit de cao OB. De eigen regeling voor de organisatie mag ruimer, maar ook beperkter zijn. Een voorbeeld van een ruimere en tegelijk beperktere regeling is dat in de PKB-regeling van jouw organisatie staat dat jouw werkgever voor de aanschaf van een fiets eens per vijf jaar een budget ter beschikking stelt van € 750 (inclusief btw), in plaats van een keer per drie jaar € 600 (inclusief btw). Een ander voorbeeld is dat in de PKB-regeling van jouw werkgever staat dat per jaar een maximumbedrag geldt van € 75 (inclusief btw) voor alleen een abonnement bij een plaatselijke sportschool. Dit in plaats van een maximumbedrag van € 100 (inclusief btw) per jaar voor verschillende vitaliteitsdoelen, zoals in de cao OB staat.

In de PKB-regeling voor de eigen organisatie kunnen dezelfde doelen staan als in de PKB-regeling uit de cao OB, maar dat hoeft niet. Er kunnen voor jou meer, minder of andere tijd- en gelddoelen gelden. Kijk dus goed naar welke bronnen je kunt inzetten en voor welke doelen. Kijk ook of er (aanvullende) voor-waarden van toepassing zijn.

Voorbeeld afwijken vakantie-uren

Je werkgever kampt met forse verlofstuwmeren bij de werknemers en wil het recht om vakantie-uren te kopen beperken tot maximaal 14,4 i.p.v. 36 vakantie-uren (2 i.p.v. 5 vakantiedagen van 7,2 uur per dag). Je werkgever mag daarvoor kiezen en moet de PKB-regeling afstemmen met de or of pvt. Ook mag je werkgever aanvullende criteria en voorwaarden stellen, bijvoorbeeld dat je de extra gekochte vakantie-uren in het jaar van aankoop moet opmaken. Lees dat dus goed na in de eigen PKB-regeling van jouw werkgever.

Voorbeeld afwijken fiets

Wil je werkgever minder of meer dan € 600 vergoeden voor een fiets of eens per vijf of twee jaar in plaats van drie jaar, dan moet jouw werkgever dat in een eigen fiet-senplan vastleggen met instemming van de or of pvt.

Let op: wil je een hoger bedrag dan € 600 uitruilen met je brutoloon voor de aanschaf van een fiets? Dat heeft nog meer invloed op je bruto- en nettoloon en op het loon voor de opbouw van sociale rechten, dan een uitruil van € 600 of minder.

Toelichting rekenvoorbeeld aankoop vakantie-uren

Dit is een toelichting bij het rekenvoorbeeld van aankoop van vakantie-uren uit het PKB. Dat rekenvoorbeeld staat hierna op pagina's 4 en 5.

Bron: maandsalaris

Je koopt 6 vakantie-uren uit het maandsalaris. In de maand van aankoop is het bruto maandsalaris € 2.884,62. Dat is het bruto maandsalaris (€ 3.000) min de prijs voor de vakantie-uren (€ 115,38). Het lagere maandsalaris heeft gevolgen voor de vakantietoeslag (VT), omdat die is gebaseerd op het maandsalaris. Omdat zowel het maandsalaris als de VT lager zijn is de eindejaarsuitkering (EJU), die op beide looncomponenten is gebaseerd, ook lager. In de maand van aankoop van de vakantie-uren lever je € 115,38 van het maandsalaris in. Daardoor is het totale brutosalaris (maandsalaris, VT en EJU) € 130,84 lager. De verlaging van het totale brutosalaris valt uiteen in:

- Direct effect: lager bruto maandsalaris € 115,38.
- Indirect effect (doorwerking): verlaging van de VT (€ 9,23) en verlaging van de EJU (€ 6,23).

Het totale brutosalaris in de maand van aankoop is € 3.271,16.

Bron: VT

Je koopt 6 extra vakantie-uren uit de VT en moet daarvoor een bedrag inleveren van € 124,61. Deze is hoger dan bij een aankoop ten laste van het maandsalaris. Dat is logisch, omdat de verlaging van de VT met een bedrag van € 124,61 overeenkomt met een verlaging van het maandsalaris met € 115,38. In de maand van aankoop is het bedrag van de VT € 124,61 lager. Omdat de VT lager is, is ook de EJU lager. In de maand van aankoop van de vakantie-uren lever je € 124,61 van de VT in. Daardoor is het totale brutosalaris (maandsalaris, VT en EJU) € 130,84 lager. De verlaging van het totale brutosalaris valt uiteen in:

- Direct effect: lagere VT € 124,61.
- Indirect effect (doorwerking): verlaging van de EJU (€ 6,23).

Het totale brutosalaris in de maand van aankoop is € 3.271,16.

Bron: EJU

Je koopt 6 vakantie-uren uit de EJU. De toepasselijke uitruilfactor is € 130,84. Deze is hoger dan bij een aankoop ten laste van het maandsalaris of uit de VT. Dat is logisch, omdat de verlaging van de EJU met een bedrag van € 130,84 overeenkomt met een verlaging van het maandsalaris met € 115,38. In de maand van aankoop is het bedrag van de EJU € 130,84 lager (direct effect).

Het totale brutosalaris in de maand van aankoop is € 3.271,16.

Rekenvoorbeeld aankoop vakantie-uren

Je wil graag uit het PKB 6 extra vakantie-uren kopen.

Voor de uitruil is de situatie als volgt:

- Je hebt een brutoloon van € 3.000 per maand.
- Daarover bouw je een vakantietoeslag (VT) op van € 240 (= 8% x € 3.000 = € 240).
- Ook heb je recht op een EJU van € 162,00. De EJU wordt opgebouwd over het reguliere maandloon en de VT (= 5% x (€ 3.000 + € 240)).
- Het totale brutosalaris is € 3.402,00.

Schematisch weergegeven:

Voor uitruil

Voltijd maandsalaris	Opbouw VT 8%	Opbouw EJU 5%	Totaal bruto op maandbasis
€ 3.000,00	€ 240,00	€ 162,00	€ 3.402,00

Je wil graag 6 extra vakantie-uren kopen. Op basis van de PKB-regeling kun je daarvoor verschillende bronnen inzetten: het voltijd maandsalaris, de VT of de EJU. Voor het voorbeeld nemen we aan dat je alle genoemde bronnen hebt geselecteerd in het PKB. Het is belangrijk te realiseren dat, ongeacht de bron, de waarde van een vakantie-uur hetzelfde is. Dat klinkt logisch en dat is het ook. Omdat een verlaging van een looncomponent effect kan hebben op een andere looncomponent kan het lastig zijn te berekenen wat een vakantie-uur je feitelijk kost. Dat lichten we hierna toe.

De waarde van een vakantie-uur volgt uit de cao OB. Daarin is bepaald dat de waarde van een uur 1/156 van jouw maandsalaris is. Zie Hoofdstuk 6 (Persoonlijk keuzebudget), artikel 6 van de cao OB. Als je 6 vakantie-uren wil kopen uit het maandsalaris, dan kost je dit € 115,38 (= 6/156 x € 3.000). Door de doorwerking van de verlaging van het brutosalaris naar de VT en de EJU is de uitruilfactor niet in alle gevallen gelijk. Zie hierna de uitruilfactoren die gelden bij aankoop vanuit het maandsalaris, de VT en de EJU.

Vakantie-uren kopen 6

Uurloon-factor cao 156

Bron:	Voltijd maand-salaris	VT	EJU
Waarde/ uitruil-factor	€ 115,38	€ 124,61*	€ 130,84**

* 15 x 1,08
** 15 x 1,08 x 1,05

Het uitgangspunt is dat door de doorwerking van een verlaging van het maandsalaris naar de VT en de EJU, de pakketwaarde (maandsalaris, VT en EJU) 113,40% x 115,38 = € 130,84 lager is. Dat komt door een direct- en / of indirect effect. Afhankelijk van de gekozen bron is de uitruilfactor € 115,38 (voltijds maandsalaris), € 124,61 (VT) resp. € 130,84 (EJU).

Hoe pakt de aankoop van vakantie-uren cijfermatig uit?

Vervolg rekenvoorbeeld aankoop vakantie-uren

Na uitruil

Bron: maandsalaris	Maandsalaris	Opbouw VT 8%	Opbouw EJU 5%	Totaal bruto op maandbasis	Verschil
Standaard opbouw	€ 3.000,00	€ 240,00	€ 162,00	€ 3.402,00	
Verlaging maandsalaris	-€ 115,38				
Verlaging VT tegen 108%		-€ 9,23			
Verlaging EJU (5% over verlaging maand-salaris en VT)			-€ 6,23		
	€ 2.884,62	€ 230,77	€ 155,77	€ 3.271,16	-€ 130,84

Bron: VT	Maandsalaris	Opbouw VT 8%	Opbouw EJU 5%	Totaal bruto op maandbasis	Verschil
Standaard opbouw	€ 3.000,00	€ 240,00	€ 162,00	€ 3.402,00	
Verlaging VT tegen 108%		-€ 124,61			
Verlaging EJU (5% over verlaging VT)			-€ 6,23		
	€ 3.000,00	€ 115,39	€ 155,77	€ 3.271,16	-€ 130,84

Bron: EJU	Maandsalaris	Opbouw VT 8%	Opbouw EJU 5%	Totaal bruto op maandbasis	Verschil
Standaard opbouw	€ 3.000,00	€ 240,00	€ 162,00	€ 3.402,00	
Verlaging EJU (tegen 113,40%)			-€ 138,84		
	€ 3.000,00	€ 240,00	€ 23,16	€ 3.271,16	-€ 130,84

Wat zijn voor jou de gevolgen bij gebruik van het PKB?

Voordeel voor jou als werknemer

Door brutoloon fiscaal gunstig uit te ruilen houd je meer nettoloon over.

Voorbeeld uitruil salaris voor reiskostenvergoeding woon-werkverkeer

Op basis van de cao OB ontvang je een reiskostenvergoeding voor het woon-werkverkeer van € 0,23 per kilometer. De reiskosten voor de eerste 5 kilometer enkele reisafstand woon-werkverkeer worden niet vergoed. Jouw werkgever hoeft maximaal 50 kilometer enkele reisafstand woon-werkverkeer aan jou te vergoeden.

Voorbeeld 1

Stel: je hebt een voltijd dienstverband en je woont 7 kilometer van het werk.

Dan ontvang je in 2026 geen onbelaste reiskostenvergoeding op basis van de cao OB. Vanuit de fiscale wetgeving mag je werkgever aan jou als je op 5 dagen naar kantoor reist een belastingvrije vergoeding voor het woon-werkverkeer betalen van maximaal € 689,08 per jaar (= 214 werkdagen x 7 kilometer x 2 x € 0,23, of per maand € 57,42). Op basis van de PKB-regeling kun je in 2026 kiezen om bijvoorbeeld het brutosalaris uit te ruilen voor een aanvullende onbelaste reiskostenvergoeding van € 689,08.

Volgens de cao OB ontvang je een onbelaste reiskostenvergoeding van € 196,88 per jaar (= 214 werkdagen x 2 kilometer x 2 x € 0,23, of per maand € 16,41). Vanuit de fiscale wetgeving mag je werkgever aan jou als je op 5 dagen naar kantoor reist een belastingvrije vergoeding voor het woon-werkverkeer betalen van maximaal € 689,08 per jaar. Op basis van de PKB-regeling kun je vanaf 2025 kiezen om bijvoorbeeld het brutosalaris uit te ruilen voor een aanvullende onbelaste reiskostenvergoeding van € 492,20.

Voorbeeld 2

Stel: je hebt een voltijd dienstverband en je woont 75 kilometer van het werk.

Op basis van de cao OB ontvang je in 2026 een onbelaste reiskostenvergoeding van € 4.922,00 (= 214 werkdagen x 50 kilometer x 2 x € 0,23, of per maand € 410,17).

Vanuit de fiscale wetgeving mag je werkgever aan jou als je op 5 dagen naar kantoor reist een belastingvrije vergoeding voor het woon-werkverkeer betalen van maximaal € 7.383 (= 214 werkdagen x 75 kilometer x 2 x € 0,23, of per maand € 615,25).

Let op: meer nettoloon, minder sociale rechten

Door brutoloon fiscaal gunstig uit te ruilen ontvang je meer nettoloon, omdat over het uitgeruilde deel van het loon geen loonheffingen zijn verschuldigd. Maar door de uitruil bouw je ook minder sociale rechten op. Hierdoor is de grondslag voor een sociale uitkering lager. Dat kan leiden tot een lagere uitkering als je arbeidsongeschikt raakt of werkloos wordt. Het uitruilen van brutoloon kan ook gevolgen hebben voor eventuele toeslagen die je ontvangt.

De Belastingdienst eist dat je werkgever de afspraken rondom het PKB met jou vastlegt in een bijlage bij de arbeidsovereenkomst. Daarin verklaar je dat je bewust de gevolgen van de ruil aanvaardt. Een voorbeeld van een zo'n bijlage vind je op www.debibliotheken.nl/informatie/persoonlijk-keuzebudget-pkb/.

Natuurlijk is het belangrijk dat je begrijpt dat de risico's alleen spelen bij werkloosheid of arbeidsongeschiktheid. En dat meedoen met het PKB niet verplicht is. Meedoen mag, maar hoeft niet.

Pensioenopbouw

Een verlaging van het brutoloon voor de uitruil tegen de gekozen doelen verlaagt de pensioengrondslag in principe niet. De pensioenopbouw wordt gecontinueerd op het brutoloon van vóór de uitruil.

Voorbeeld berekening gevolgen

Je wil gebruikmaken van het PKB en brutosalaris uitruilen voor een onbelaste vergoeding voor de aanschaf van een fiets (dit kan volgens de cao OB eens per drie jaar tot een maximum van € 600 inclusief btw). Je levert in dit geval het maximale bedrag van € 600 brutoloon in voor een belastingvrije vergoeding van € 600.

Door de uitruil van brutosalaris voor een belastingvrije vergoeding voor de kosten van de aanschaf van de fiets heb je een netto loonvoordeel. Stel dat jij een brutosalaris hebt van € 3.000, dan is het netto voordeel voor jou € 252.

	Zonder uitruil (€)	Met uitruil (€)
Salaris per maand	3.000	3.000
Uitruil fiets	0	-600
Brutoloon	3.000	2.400
Loonheffing (stel: 42%)	-1.260	-1.008
Nettoloon	-1.740	1.392
Vergoeding fiets	0	600
Nettoloon incl. vergoeding	1.740	1.992
Meer nettoloon		**252**

Je werkgever mag bij het toekennen van een vergoeding voor de aanschaf van een fiets afwijken van de cao OB.

Persoonlijk keuzemoment

Je bent gewend om bijvoorbeeld de vakantietoeslag op zijn laatst in mei van het lopende kalenderjaar te ontvangen. Als je ervoor kiest om de vakantietoeslag als bron van de PKB-regeling in te zetten dan betaalt je werkgever de vakantietoeslag op een ander tijdstip in de vorm van bijvoorbeeld een belastingvrije vergoeding voor de aanschaf van een sportschoolabonnement en/of de kosten van loopbaancoaching. Dit geldt ook voor alle andere genoemde geldbronnen. Wees je er dus van bewust dat keuzes maken gevolgen heeft. Dat heeft voor- en nadelen.

Vorm van betaling bronnen

Als je kiest om de jaarlijkse bovenwettelijke vakantie-uren in te zetten voor een uitruil, dan kun je de uren later natuurlijk niet nogmaals als vakantie opnemen.

Procedure

Als je gebruik wil maken van de PKB-regeling dan moet je dat vóór 1 oktober van elk kalenderjaar aan jouw werkgever laten weten. Dat doe je schriftelijk. Daarbij laat je je werkgever weten welke bron(nen) je in het volgende kalenderjaar wil inwisselen tegen welke doelen. Jouw werkgever kan in overleg met de or of pvt of met jou een andere termijn afspreken.

Binnen drie maanden moet je werkgever je laten weten of hij jouw verzoek wel of niet accepteert en waarom. Als je werkgever het verzoek (gedeeltelijk) niet accepteert, dan informeert je werkgever je daar ook schriftelijk over.

Je werkgever is ook verplicht jou te wijzen op de gevolgen van de keuzes die je maakt. Ook moet je werkgever de keuzes voor de uitruil schriftelijk vastleggen in een bijlage bij de arbeidsovereenkomst. Die bijlage moeten jullie allebei ondertekenen.

Jouw keuze geldt in principe gedurende maximaal één jaar, tenzij je schriftelijk een andere termijn hebt afgesproken met je werkgever. Let op: een eenmaal gemaakte keuze kun je niet terugdraaien, behalve in uitzonderlijke situaties. Bijvoorbeeld als jouw arbeidsovereenkomst wijzigt.

Je levert bij jouw werkgever bewijsstukken in waaruit blijkt dat jij het PKB echt kortgeleden hebt besteed aan (één van) de met je werkgever afgesproken gelddoelen. Dat doe je uiterlijk in de maand volgend op de maand waarin jij het PKB hebt gebruikt voor bijvoorbeeld loopbaan coaching of vakbondscontributie. Jouw werkgever controleert (de kopie van) de factuur. Daarna betaalt je werkgever de vrijgestelde vergoeding aan je uit.

Deze procedure geldt natuurlijk alleen als je een keuze maakt iets uit te ruilen en alleen voor dat wat je wil uitruilen. Je bent niet verplicht om gebruik te maken van de PKB-regeling en je bent dus ook niet verplicht een keuze door te geven aan de werkgever. Als je geen gebruik maakt van de PKB-regeling, dan gelden de afspraken in de cao OB. Gebruik maken van de PKB-regeling uit de cao OB of van een PKB-regeling van de eigen organisatie heeft fiscale voordelen. Je werkgever vindt het belangrijk dat je je verdiept in de PKB-regeling.

Rekenvoorbeeld: uitruilen twee geldbronnen en een – in geld omgezette – tijdbron voor aanschaf fiets

Dit is een voorbeeld van een werknemer die heeft gekozen om de vakantietoeslag (VT), de eindejaarsuitkering (EJU) en de 36 bovenwettelijke vakantie-uren (BV) in te zetten voor het PKB. Uit het PKB koopt de werknemer een fiets van € 600 (inclusief btw). De werknemer zet de volgende stappen.

Stap 1: Beginsituatie

Maandsalaris	€ 3.000,00
Jaarsalaris	€ 36.000,00
EJU (5% x salaris + VT)**	€ 1.944,00
Vakantietoeslag 8%	€ 2.880,00
Bovenwettelijke vakantie-uren (BV)*	36 uur
Totaal bruto	**€ 40.824,00**

* In tijd
** Periode 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

De werknemer heeft:

- een bruto jaarloon van € 36.000;
- een eindejaarsuitkering van 5,4%* en de vakantietoeslag van 8%. Beiden worden uitgedrukt in een percentage van het bruto jaarloon. Dat is namelijk de bron;
- 36 bovenwettelijke vakantie-uren.

* Volgens de cao OB is de eindejaarsuitkering 5% plus de vakantietoeslag van 8%. De eindejaarsuitkering bedraagt 5,4% (= 5% x 108%) van het bruto jaarloon.

Stap 2: Keuze PKB-bronnen

Maandsalaris	€ 3.000,00
Jaarsalaris	€ 36.000,00
PKB	
EJU (5% x salaris + VT)**	€ 1.944,00
Vakantietoeslag 8%	€ 2.880,00
Bovenwettelijke vakantie-uren (BV)*	€ 692,31
	€ 5.516,31
Totaal bruto	**€ 41.516,31**

* In geld (= 36 x (1/156 x € 3.000))
** Periode 1 juli 2026 tot 1 juli 2027

Dit zijn de uitgangspunten in stap 2:

- De werknemer heeft een bruto jaarloon van € 36.000;
- De werknemer besluit de eindejaarsuitkering, de vakantietoeslag en de bovenwettelijke vakantie-uren in te zetten als bron van het PKB;
- De eindejaarsuitkering van 5,4% en de vakantietoeslag van 8% worden uitgedrukt in een percentage van het bruto jaarloon. Dat is namelijk de grondslag;
- Voor de waarde van de vakantie-uren geldt volgens de cao OB de volgende formule: 36 uur x 1/156 x € 3.000. De waarde van de vakantie-uren is € 692,31;
- De werknemer heeft geen bovenwettelijke vakantie-uren meer, want deze zijn omgezet in geld in het PKB.

Het is goed om te beseffen dat de werknemer het PKB niet geniet als de werknemer het PKB niet gebruikt voor een bepaald doel. Aan het einde van het kalenderjaar wordt het onbenutte deel van het PKB als brutoloon aan de werknemer uitgekeerd.

Stap 3: Gebruik van een deel van het PKB voor de aanschaf van een fiets

		Netto fiets***
Maandsalaris	€ 3.000,00	
Jaarsalaris	€ 36.000,00	
PKB**		
EJU (5% x salaris + VT)**	€ 1.944,00	
Vakantietoeslag 8%	€ 2.880,00	
Bovenwettelijke vakantie-uren (BV)*	€ 92,31	€ 600,00
	€ 4.916,31	
Totaal bruto	€ 40.916,31	
Totaal bruto + netto		**€ 41.516,31**

* In geld (= 36 x (1/156 x € 3.000))
** Periode 1 juli 2026 tot 1 juli 2027
*** Ten laste van de vrije ruimte wkr
**** Einde kalenderjaar uitbetaling restant PKB als brutoloon

Hetzelfde als stap 2, behalve dat de werknemer de waarde van de bovenwettelijke vakantie-uren van € 692,31 voor € 600 heeft uitgeruild voor de aanschaf van een fiets. De werknemer ontvangt een gericht vrijgestelde vergoeding voor een fiets van € 600. Als de werknemer geen andere doelen kiest binnen de PKB-regeling, dan wordt aan het einde van het kalenderjaar het resterende PKB (in dit voorbeeld € 4.721,91) als brutoloon uitgekeerd.

Rekenvoorbeeld: uitruilen twee geldbronnen en een – in geld omgezette – tijdbron voor twee gelddoelen (vakbondscontributie en abonnement sportschool)

Dit is een voorbeeld van een werknemer die heeft gekozen om de vakantietoeslag (VT), de eindejaarsuitkering (EJU) en de 36 bovenwettelijke vakantie-uren (BV) in te zetten voor het PKB. Uit het PKB vergoedt de werknemer de vakbondscontributie van € 200 per jaar (uit de EJU) en een deel van het abonnement van de sportschool (uit de VT).

Stappen 1 en 2: Beginsituatie en keuze PKB-bronnen

Stappen 1 en 2 zijn identiek aan het voorbeeld waarin de werknemer het PKB gebruikt voor de aanschaf van een fiets.

Stap 3: Gebruik van een deel van het PKB voor de vakbondscontributie en een deel van het sportschoolabonnement

		Netto vakbond en fitness***
Maandsalaris	€ 3.000,00	
Jaarsalaris	€ 36.000,00	
PKB**		
EJU (5% x salaris + VT)**	€ 1.744,00	
Vakantietoeslag 8%	€ 2.780,00	€ 200,00
Bovenwettelijke vakantie-uren (BV)*	€ 692,31	€ 100,00
	€ 5.216,31	
Totaal bruto	€ 41.216,31	
Totaal bruto + netto		**€ 41.516,31**

* In geld (= 36 x (1/156 x € 3.000))
** Periode 1 juli 2026 tot 1 juli 2027
*** Ten laste van de vrije ruimte wkr
**** Einde kalenderjaar uitbetaling restant PKB als brutoloon

Colofon

In opdracht van:

Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB)

Uitvoering:

Tekst	AWVN
Vormgeving	Patrick Pluijlaar
Uitgave	September 2026

de Bibliotheek